

FARMĀCIJAS JOMAS KONSULTATĪVĀ PADOME

2013.gada 3.jūlija sēdes protokols

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja

J.Lībķens Aptieku īpašnieku asociācijas (AĪA) valdes priekšsēdētājs,

Protokolē :

V.Gulbe Veselības ministrijas (VM) Veselības aprūpes departamenta (VAD) Farmācijas nodaļas vecākā referente,

Piedalās

Padomes locekļi:

K.Blumfelde Latvijas Farmaceitu biedrības (LFB) prezidente,

S.Čulkstena Latvijas Brīvo farmaceitu apvienības (LBFA) valdes priekšsēdētāja,

E.Jaunzeme Starptautisko inovatīvo farmaceutisko firmu (SIFFA) valdes locekle, Latvijas Patentbrīvo medikamentu asociācijas (LPMA) valdes priekšsēdētāja,

I.Neimane Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas "Sustento" politikas koordinatore,

B.Paegļkalne Latvijas Farmācijas arodbiedrības (LFA) priekšsēdētāja,

A.Ritene Aptieku biedrības (AB) valdes priekšsēdētāja,

M.Rutulis Latvijas Zāļu lieltirgotāju asociācijas (LZLA) valdes priekšsēdētājs,

I.Zemdega-Grāpe Aptieku attīstības biedrības (AAB) valdes priekšsēdētāja

citi:

E.Miķītis VM VAD direktors,

I.Mača VM VAD Farmācijas nodaļas vecākā eksperte,

D.Biseniece Veselības inspekcijas (VI) Zāļu uzraudzības nodaļas vadītāja,

M.Taube Nacionālā veselības dienesta (NVD) direktors,

A.Doveiks NVD direktora vietnieks,

I.Kaupere NVD Zāļu un medicīnisko ierīču departamenta vadītāja,

M.Smilga NVD E-veselības un starptautiskās sadarbības departamenta direktors,

R.Linejs NVD E-veselības un standartu nodaļas vecākais eksperts,

D.Ķikute Zāļu valsts aģentūras (ZVA) direktora vietniece,

R.Caica LPMA valdes locekle,

V.Freidenfelds SIFFA izpilddirektors,

S.Rancāne GlaxoSmithKline Latvia produktu pieejamības vadītāja,

J.Siliņš Biedrības „Biofarmaceutisko zāļu ražotāju asociācija Latvijā” valdes loceklis,

T.Tālents Veselības aprūpes darba devēju asociācijas (VADDA) pārstāvis,
B.Ziemele Latvijas Hemofilijas biedrības prezidente.

Darba kārtība:

1. Valsts kontroles revīzija.
2. Par zāļu iegādes izdevumu kompensācijas sistēmas budžeta plānošanu.
3. Par lētāko zāļu pieejamību aptiekā.
4. Aptiekās strādājošo farmaceitu un farmaceitu asistentu apdrošināšana.
5. Bezrecepšu zāļu izplatīšana un farmaceitu asistenta pienākumu precizēšana.
6. FJKP izveidotās darba grupas rezultātu ziņojums.
7. E-veselība.
8. Dažādi.

1.

Valsts kontroles revīzija.

J.Lībķens informē par Valsts kontroles uzsākto revīziju saistībā ar valsts kompensējamiem medikamentiem un pēc SIFFA ierosinājuma piedāvā veidot pārstāvju grupu no FJKP, lai izklāstītu Valsts kontrolei pastāvošās problēmas. Lūdz FJKP valdes locekļus informāciju par vēlmi piedalīties nosūtīt V.Freidenfeldam.

2.

Par zāļu iegādes izdevumu kompensācijas sistēmas budžeta plānošanu.

J.Lībķens ievada un uzdod jautājumu VM pārstāvjiem.

Ē.Miķītis informē par esošo situāciju ZIKS sistēmā un iesniegto informatīvo ziņojumu Ministru kabinetā un sarunām ar Finanšu ministriju par papildus līdzekļiem veselības aprūpei.

T.Tālents iesaka FJKP atbalstīt VM iniciatīvu un iesniegt Finanšu ministrijai un citām institūcijām rakstisku vēstuli.

FJKP vienojās, ka LPMA sastādīs atbilstošu vēstuli un pēc saskaņošanas ar FJKP dalīborganizācijām tā tiks iesniegta Finanšu ministrijai, Ministru prezidentam un Saeimas deputātiem. Vēstuli pēc saskaņošanas FJKP vārdā paraksta FJKP priekšsēdētājs.

Izvērsas diskusijas par vēlamo vēstules saturu un nepieciešamību sagatavot arī atbilstošu preses relīzi.

3.

Par lētāko zāļu pieejamību aptiekā.

B.Ziemele informē par radušos situāciju, kas jau ir atrisināta, tomēr ir nepieļaujama situācija, ka zāļu neesamības dēļ tirgū nākošās lētākās nav pieejamas.

I.Zemdega Grāpe informē, ka aptiekas uzreiz nereaģē un tad, kad tiek ziņots par to VI, tad jau ir par vēlu, jo šo zāļu nav arī noliktavā.

J.Lībķens ierosina mēģināt saprast, kur īsti ir tā problēma, vai tajā, ka saraksts bieži nomainās un zāļu ražotājs nespēj sagādāt zāles tirgū, vai savlaicīgi netiek ziņots.

D.Biseniece informē, ka problēma parasti rodas tajā, ka savlaicīgi netiek ziņots.

A.Ritene dara zināmu, ka bieži ir tā, ka zāles iztrūkst kādu laiku, piemēram, nav vienu vai divas nedēļas, bet arī tajā brīdī pacients ir cietējs.

I.Neimane piedāvā risinājumu lieltirgotavām savā starpā veidot informācijas bāzi par lētākā medikamenta pieejamību tirgū, jo gaidīt, kad pacients ieies aptiekā ar recepti un tikai tad meklēt pacientam zāles ir jau novēlota reakcija.

J.Lībķens piedāvā katrai asociācijai savu skatījumu uz doto jautājumu iesniegt VM un piedāvāt risinājumu idejas.

Ē.Miķītis ierosina FJKP apkopot locekļu viedokļus un risinājumu piedāvājumus, un tikai tad iesniegt VM.

T.Tālents piekrīt apkopot FJKP locekļu risinājumus.

Izvērsas diskusijas par iepriekš veidotajām darba grupām un to rīcību.

M.Rutulis atkārtoti izklāsta ideju par kompensējamo zāļu „pilna sortimenta” un „nepilna sortimenta” piegādātāju sadalījumu un centralizēto datu bāzi, tādā veidā atceļot aptieku pienākumu ziņot par zāļu pieejamību.

Izvērsas diskusijas par zāļu pieejamības nodrošināšanas problēmām.

4.

Aptiekās strādājošo farmaceitu un farmaceitu asistentu apdrošināšana.

J.Lībķens lūdz sniegt informāciju

K.Blumfelde darba grupā bija diskusijas par to, kam un kādā veidā būtu jāapdrošina farmaceits. Vienošanās tika panākta par to, ka darba devējs būtu apdrošināšanas ņēmējs.

M.Rutulis pauž neizpratni, kāpēc ir jābūt noteiktam, kam un kādā veidā ir jābūt apdrošinātam.

K.Blumfelde darba devējam ir tiesības veidot dažādus risinājumus un vismaz viņam būtu jābūt atbildīgam par apdrošināšanas veikšanu.

Izvēršas diskusijas par apdrošināšanas veikšanas obligātumu.

K.Blumfelde piedāvā šo jautājumu izdiskutēt atbilstošajā darba grupā.

FJKP nolemj turpināt diskusiju VM veidotajā darba grupā.

Ē.Miķītis informē, ka grozījumi noteikumos tiks uzsaukti Valsts sekretāru sanāksmē (VSS) un ierosina, ka FJKP locekļi var izteikt savu viedokli VSS.

5.

Bezrecepšu zāļu izplatīšana un farmaceitu asistenta pienākumu precizēšana.

J.Lībķens – informē, ka VM tika iesniegti priekšlikumi grozījumiem tiesību aktos, tajā skaitā par farmaceitu asistentu pienākumu precizēšanu.

A.Ritene vai FJKP visi parakstīja attiecīgo viedokli?

Izvēršas diskusijas par priekšlikumu izteikumu VM un to, ka FJKP visi locekļi nav iepazinušies ar doto informāciju.

Jautājums tiek atlikts līdz visi FJKP locekļi iepazīsies ar priekšlikumiem.

6.

FJKP izveidotās darba grupas rezultātu ziņojums.

I.Zemdega - Grāpe sniedz plašu izklāstu un prezentāciju par EUR ieviešanas problēmām un tiesību aktu samērošanu ar pāreju uz zāļu cenām, kas izteiktas EUR.

Prezentācijas laikā tiek izteikti priekšlikumi par nepieciešamību atbilstoši grozīt tiesību aktus, kas nosaka zāļu piecenojuma grieztus un zāļu iegādes izdevumu kompensāciju, jo tikai tehniski pārejot no LVL uz EUR veidojas neveiksmīgas summas un arī citu izmaksu pieauguma dēļ, jo atbilstošie tiesību akti nav grozīti kopš 2009.gada un zāļu piecenojuma griezti ir nesamērojami ar izcenojumu ierobežojumiem.

Tiek konstatēts, ka zāļu izgatavošana nav rentabla un attiecīgi aptiekas sāk atteikties no šādu funkciju pildīšanas.

Ē.Miķītis informē, ka pašreiz tiek grozīti tiesību akti tikai tehniskā kārtībā, veicot precīzu aprēķinu, latus pārvēršot EUR, tomēr nav iespējams prognozēt konkrētu laiku kad būtu iespējams grozīt cenu veidošanas mehānismus.

I.Neimane informē, ka pacienti pašreiz ļoti cītīgi seko cenām un, ja būtu kaut kāds cenu pieaugums, radītu ļoti lielu neapmierinātību sabiedrībā.

S.Čulkstena informē, ka cenu paaugstināšana nav nepieciešama pašreiz, jo tas neiet kopā ar to, ka pašreiz tiek piedāvātas mārketinga programmas ar dažādām atlaidēm, kas nav savienojams pamatojums cenu paaugstināšanai.

Izvēršas FJKP diskusijas par tālāku farmācijas jomas attīstību:

K.Blumfelde piedāvā VM veikt sīku ekonomisko padziļināto analīzi, lai veiktu precīzus aprēķinus par aptiekas reālo darbības iespējamību pie noteiktiem apstākļiem. Varbūt NVD to varētu uz savas bāzes veikt.

T.Tālents vēlas piebilst, ka šī analīze ir jāveic arī vērtējot konkurences analīzi.

Izvēršas diskusijas par to, kā VM varētu veikt šādu analīzi, iespējams piesaistot Eiropas Savienības finansējumu.

Ē.Miķītis informē, ka VM darbiniekiem nav tādu resursu, kas varētu veikt šādu analīzi un ir jābūt precīzi nodefinētiem leņķiem no kuriem tiks veikt pētījums un kādi aspekti tiks analizēti.

Izvēršas diskusija par analīzes veikšanas aspektiem.

M.Rutulis pauž viedokli, ka datu šādu analīžu veikšanai ir daudz, bet risinājuma panākšanai ir nepieciešams finansējums un kopēja vienošanās (consensus).

T.Tāleņts pauž viedokli, ka VM ir jābūt noteiktam viedoklim par farmācijas jomas attīstību un pašreiz nav nosprausti mērķi, nav nozares politikas, nav attīstības redzējuma. VM ir jāveido attīstības koncepcija, pat pašreizējā koncepcijā ir iesprausta tikai viena rindiņa par farmāciju, kas neko neizsaka.

K.Blumfelde piebilst, ka VM jau gadiem nav izstrādāti mērķi un piekrīt T.Tāleņtam, ka farmācijas jomas attīstības redzējuma rindiņu nācās ar lielām mokām ierakstīt iekšā. Piebilst, ka VM nodarbojas tikai ar budžeta jautājumiem un nerisina problēmas farmācijas jomā, kas samilzt, kur budžeta ietekme nav pārāk liela un tas skumdina. Bieži VM struktūrvienības viedoklis aprobežojas ar zāļu ražotāju redzējumu un diemžēl neizprot visu nozares problēmu aktualitāti.

V.Gulbe atgādina par Veselības ministra 2011.gadā doto uzdevumu Farmācijas jomas konsultatīvajai padomei – Izveidot farmācijas jomas attīstības koncepciju, jo FJKP noraidīja VM piedāvātos variantus, kas vēl joprojām nav iesniegta.

K.Blumfelde pauž viedokli, ka farmācijas jomas attīstības koncepcija ir politisks lēmums un to nevar sagatavot FJKP, kuras sastāvā ir nevalstiskas organizācijas, kas var sniegt savus komentārus tikai no praktiskā viedokļa.

V.Gulbe precizē, ka dotais uzdevums tika uzdots tādēļ, lai FJKP locekļi vienotos pēc būtības par kopīgu redzējumu kā attīstīsies farmācijas joma Latvijā.

I.Zemdega - Grāpe pauž viedokli, ka FJKP locekļu sastāvā ir pārāk daudz atšķirīgi nozares sfēru pārstāvji (organizācijas), kuru starpā nav iespējams panākt vienošanos (kompromisu) par kopīgu redzējumu farmācijas attīstībai, to var izdarīt tikai neitrāla persona, kas dotajā brīdī ir VM.

V.Gulbe uzdod jautājumu – vai attiecīgais uzdevums dotajā situācijā ir atceļams?

K.Blumfelde norāda, ka Veselības ministrs nav tiesīgs dot uzdevumus FJKP.

T.Tāleņts norāda, ka tomēr galvenā problēma ir savstarpēja vienošanās, kamēr šāda vienošanās netiks panākta tikmēr farmācijas jomas attīstības redzējuma nebūs.

S.Čulkstena norāda, ka lielākā problēma ir tā, ka daļa no FJKP locekļiem uzskata, ka aptieka ir veselības aprūpes iestāde, bet otra daļa, ka aptieka ir vienkāršs veikals. Šajā gadījumā būtu nepieciešams dzirdēt VM viedokli, kas pasaka savu politisko viedokli.

Ē.Miķītis izsaka VM viedokli, ka aptieka VM redzējumā ir farmaceitiskā aprūpe, nevis vienkāršs veikals un par to ir iesniegti attiecīgi grozījumi, pie kuriem VM strādā un ja aptieka vairs nebūs Farmaceutiskās aprūpes vieta, tad aptiekai aptiekas nosaukums ir jāņem nost un tā būs vienkārša tirgotava.

7.

E-veselība.

NVD prezentē e-veselības sistēmas attīstību un informē par programmu ieviešanas laiku un pārejas periodu.

K.Blumfelde jautā kā būs pārejas periodā vai būs gan papīra formā, gan elektroniskā formā.

NVD pārstāvis informē, ka recepte būs papīra formā, tikai atšķirība būs - vai ar roku rakstīta, vai arī izprintēta caur sitēmu.

J.Lībķens lūdz prezentāciju atsūtīt FJKP sēdes dalībniekiem.

NVD pārstāvji informē, ka par e-veselības darbību tiks veidotas informējošas kampaņas.

8.

Dažādi.

V.Gulbe informē par Valsts ieņēmumu dienesta rīkoto informatīvo sanākumi uzņēmumiem par pāreju uz EUR.

Nolēma:

- veidot pārstāvju grupu no FJKP, lai izklāstītu Valsts kontrolei pastāvošās problēmas, informāciju par vēlmi piedalīties nosūtīt V.Freidenfeldam.

- LPMA sagatavos vēstules projektu FJKP vārdā, paužot atbalstu VM lūgumam veikt budžeta grozījumus, uzskaitot, kas no farmācijas jomas pārstāvju puses tika darīts šī gada laikā, veicinot zāļu pieejamību un to iesniegs visu FJKP locekļu vārdā, tā tiks iesniegta Finanšu ministrijai un Ministru prezidentam, Saeimas deputātiem uc.
- turpināt diskusiju par farmaceitu apdrošināšanu un izteikt savu viedokli nolemj VSS.
- jautājums par bezrecepšu zāļu atgriešanu apmeklētāju zālē un farmaceita asistentu pienākumu precizēšanu tiek atlikts līdz visi FJKP locekļi iepazīsies ar sagatavotajiem priekšlikumiem.

Farmācijas jomas konsultatīvās
padomes priekšsēdētājs

J.Lībķens

Protokolē

V.Gulbe